

Art som de bestaaende Aandssvageanstalter, vilde jeg have fundet det naturligt, om man, da den ene jydsk Anstalt ligger i den sydligste Egn af Jylland, saa med den ny var gaaet til Nordjylland. Men som nævnt skal den her foreslaaede Anstalt kun omfatte en eneste Afdeling, Asylisterne, de ganske hjælpeløse, og der er derfor ikke overfor disse som overfor de andre aandssvage, som dog have nogen Forstaaelse af Omverdenen, Grund for Forældre, Slægtninge eller f. Eks. Sogneraadmedlemmer — som jo hyppig tilse de indlagte paa de bestaaende Aandssvageanstalter — til ofte at rejse hertil for at tilse disse Stakler. Det har derfor overfor dette Forhold mindre at sige, om Anstalten er noget afsides beliggende. Jeg tror derfor, at man i dette Tilfælde roligt kan med Hensyn til Pladsen tage sin Bestemmelse efter andre Hensyn. Og det Hensyn, som her er taget, er Ønsket om samtidig at kunne yde en Støtte og Hjælp til den gamle By, som ved særlige Forhold, og da ganske særlig ved Fredsslutningen 1864, er bleven meget uheldig stillet, og som kan trænge til al den Støtte fra Lovgivningens Side, som det er muligt at give den uden at andre Interesser krænkes. Jeg mener at turde føle mig overbevist om, at det høje Ting vil dele denne Betragtning og give sin Tilslutning til, at man her ved Loven fastslaar, at Ribe skal være Stedet, saaledes at Ribe kan høste de Fordele, som følge af at have en saadan Anstalt beliggende ved Byen. Hermed skal jeg anbefale Forslaget til det høje Tings Velvillie.

Jens Busk: Det nærværende Lovforslag har jo allerede passeret Landstinget, og det har vist sig, at Landstinget, som den ærede Minister ogsaa sagde, har accepteret Lovforslaget fuldstændigt, saaledes som det er blevet forelagt af den daværende Kultusminister. Det er jo nu den tredie Anstalt for aandssvage, der er Tale om at oprette her i Landet som selvejende Institution. Forholdet er jo her i vort Land det, at der desto værre er en meget stærk Trang til at faa en saadan Anstalt oprettet eller i hvert Fald til at faa de andre udvidede. Saaledes har Ministeren jo allerede antydnet, at der den 1. Oktober i Fjor var ikke mindre end 228 paa Ekspektancelisten til at komme ind paa saadanne Anstalter, uden at der var nogen Mulighed for eller rimelig Udsigt til, at disse 228 i en nogenlunde nær Fremtid kunde blive optagne paa Anstal-

terne; det vilde i det mindste tage et Par Aar eller tre, inden vi fik de sidste af dem optagne. Naar nu Forholdet er dette, saa tror jeg, at man maa indrømme, at der i høj Grad er Trang til at faa noget gjort paa dette Omraade.

Forholdet er jo det her i vort Land, som det oplyses i et Tidsskrift, der udgives for Aandssvagevæsenet her i Landet, og hvori der skrives navnlig af danske, norske og svenske Mænd og Kvinder, som have Forstaaelsen af denne Ting, at der i Danmark findes — det er statistisk bevist — 4,000 aandssvage, og det antages, at, hvis vi fik alle de aandssvage med, som ere her i Landet, vilde Tallet blive mellem 5 og 6,000; og da nu Forholdet er det, at der i dette Øjeblik ikke er Plads til mere end 1,605, saa vil enhver jo kunne forstaa, at her er virkelig Nød paa Færde overfor de mange stakkels fattige Hjem. For jeg kan næsten ikke tænke mig en større Ulykke for et fattigt Hjem, hvor der kun er 1 à 2 Stuer — jeg har haft Lejlighed til at se det adskillige Gange i den Egn, hvor jeg er fra —, end at have et aandssvagt Barn mellem 3, 4, 5 andre Børn, thi det bidrager jo i højeste Grad til, at det bliver forfærdeligt at være i saadan et Hjem. Det forekommer mig derfor, at naar vi behandle denne store filantropiske Sag, som det jo er, og som ikke mindst har Ærinde til de smaa Hjem, saa er der en Mand, som bør nævnes her ved denne Lejlighed. I min lange politiske Virksomhed har jeg haft Lejlighed til personlig at staa overfor den Begivenhed, at Staten for første Gang for Alvor greb ind her, og det var afdøde Kultusminister Fischer, som paa denne Maade tog denne Sag op i Begyndelsen af 80erne. I forrige Tider var der jo ikke andre end nogle saakaldte private Anstalter; vi havde Keller, som havde gjort det til sin Livsopgave at gøre noget i denne Sag, og han arbejdede og kæmpede jo saa godt, han kunde. Men Midlerne vare smaa, og derfor var det umuligt for Manden paa langt nær at gøre det, han ønskede at gøre og som burde gøres. Saa var det, at Kultusminister Fischer i sin Tid traadte til og bevirkede, at Staten for første Gang tog denne Sag op. Jeg har mange Gange tænkt paa denne Begyndelse, jeg er vis paa, at han ved sin Virksomhed paa dette Omraade har været med til i Hundreder, maaske i Længden og i Tiden i Tusinder af Hjem at tørre mange Taarer bort. Derfor bør denne Mands Navn nævnes, naar vi behandle denne Sag, fordi han mere